

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
معاونت سرمایه‌گذاری و طرح‌ها

قوانین و مقررات گمرکی، صادرات و واردات کالا و خدمات

و مقررات مربوط به ورود و خروج مسافر

در حوزه گمرک

(مقدماتی)

دفتر طرح‌های توسعه و تسهیلات

مهر ۱۳۸۷

فصل اول قانون و مقررات مربوط به واردات (صادرات) کالا و خدمات در حوزه گمرک

۱-۱- تعاریف و مفاهیم

۲-۱- اقدامات مورد نیاز قبل از واردات کالا

۱-۲-۱- ممنوعیت‌های کلی واردات و صادرات کالاها

۲-۲-۱- مراحل و مراتبی که قبل از واردات بایستی توسط وارد کننده کالا انجام پذیرد

۳-۲-۱- واردات کالا از طریق گشایش اعتبار اسنادی

۴-۲-۱- رعایت دستورالعمل استاندارد در خصوص واردات کالا

۳-۱- مراحل انجام کار بعد از واردات و ترخیص کالا

فصل دوم: قانون و مقررات مربوط به ورود و خروج مسافردر حوزه گمرک

۱-۲- مقررات گمرکی مربوط به کالای همراه مسافر

۲-۲- قوانین مربوط به ورود موقت خودرو

۳-۲- قوانین گمرکی مربوط به ورود خبرنگاران خارجی

۴-۲- تجارت چمدانی

۵-۲- خروج آثار صوتی و آلات موسیقی

۶-۲- خروج محصولات فرهنگی و هنری

۷-۲- کانال های سبز و قرمز گمرک

فصل سوم: تسهیلات و معافیهای گمرکی برای توسعه بخش گردشگری

۱-۳- آئین نامه اجرائی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی

۲-۳- واردات قطعی کالا به صورت بدون انتقال ارز

۳-۳- آیین نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی

مقدمه:

بخش گردشگری امروزه بعنوان یکی از بخش های مولد و اشتغالزا بسیار حائز اهمیت بوده و هرگونه سرمایه گذاری در این بخش را قابل توجیه می نماید. برای توسعه این بخش علاوه بر منابع مالی که نیاز اساسی هر نوع سرمایه گذاری است، سیاستها و قوانین و مقررات موجود بویژه در بخش گردشگری بسیار ضروری است. در این راستا گزارش حاضر بخشی از مجموعه گزارشات است که در این معاونت در حال تدوین می باشد و به قوانین و مقررات موجود در حوزه گمرک در زمینه واردات و صادرات و مسافر می پردازد. این گزارش در سه فصل ارائه شده است. فصل اول به قوانین و مقررات واردات (صادرات) کالا و خدمات، فصل دوم مقررات مربوط به ورود و خروج مسافر و فصل سوم تسهیلات و معافیت های گمرکی که بطور مشخص به گمرک مربوط بوده می پردازد.

لازم به ذکر است این گزارش مقدماتی بوده و در گزارش های بعدی علاوه بر تکمیل نواقص احتمالی، این قوانین بررسی و تحلیل شده و راهکارهای سیاستی برای توسعه بخش گردشگری ارائه خواهد شد.

فصل اول:

قانون و مقررات مربوط به واردات (صادرات) کالا و خدمات

در حوزه ممرک

آشنایی با قوانین و مقررات مربوط به صادرات و واردات کالا و خدمات برای سرمایه گذارانی که در بخش گردشگری فعالیت می کنند و برخی از تجهیزات و ادوات ساخت و تجهیز تاسیسات گردشگری را از خارج وارد می نمایند می تواند مفید واقع شود، بویژه برای افرادی که متقاضی دریافت تسهیلات ارزی می باشند و بسیاری از ماشین آلات و تجهیزات آنها وارداتی است بسیار ضروری است.

مراحل انجام صادرات و واردت به دو مرحله کلی تقسیم می شود

الف- مراحل قبل از ورود کالا

ب- مراحل بعد از ورود کالا و ترخیص از گمرک .

در این قسمت ابتدا به توضیح مفاهیم و اصول اولیه قانون تجارت بطور خلاصه اشاره می شود و در ادامه به قوانین و مراحل مربوطه خواهیم پرداخت.

۱-۱- تعاریف و مفاهیم

طبق ماده ۱ قانون واردات و صادرات کمیته دائمی مقررات صادرات و واردات متشکل از نمایندگان وزارت بازرگانی ، وزارت صنایع ، وزارت امور اقتصادی و دارایی ، (گمرک جمهوری اسلامی ایران) بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران تهیه پیش نویس لوایح قانونی ، مصوبات هیات دولت ، شورای اقتصاد و کمیسیون اقتصاد هیات دولت را بعهدده خواهد داشت.

مبادرت به امر صادرات و واردات کالا به صورت تجاری مستلزم داشتن کارت بازرگانی است که توسط اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران صادر و به تایید وزارت بازرگانی می رسد . (ماده ۳ قانون واردات و صادرات) برای کالاهایی که ورود و صدور آنها به تشخیص گمرک برای فروش نمی باشد (تجاری نباشد) از داشتن کارت بازرگانی معاف است (ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی قانون واردات و صادرات) بدیهی است واردات کلیه تجهیزات و تاسیسات برای ساخت هتل و زیر ساختهای گردشگری مشمول این معافیت می شود.

۱-۲- اقدامات مورد نیاز قبل از واردات کالا

وارد کننده کالا و خدمات می بایست قوانین کلی مندرج در قوانین صادرات و واردات از جمله ممنوعیت ها و محدودیتهای اعلام شده را طبق قانون رعایت نماید.

۱-۲-۱ - ممنوعیت‌های کلی واردات و صادرات کالاها

براساس قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران، ورود برخی کالاها و یا صدور آنها به طور کلی ممنوع است.

بعضی از این کالاها عبارتند از:

- ۱- مشروبات الکلی.
- ۲- وسایل قمار.
- ۳- اسلحه های سرد و گرم و مواد محترقه و منفجره.
- ۴- مواد مخدر.
- ۵- نشریات، تصاویر، فیلم، عکس و هر کالایی که مغایر شئونات مذهبی و ملی کشور باشد.
- ۶- هر نوع نوشته مخالف مذهب رسمی کشور و یا مخل نظم و عفت عمومی و شوؤن ملی.
- ۷- سایر کالاهایی که منع شرعی و قانونی دارند، و یا ورود و صدور آنها موجب جدول تعرفه گمرکی یا قوانین خاص ممنوع شناخته شده است.

۱-۲-۲-۲-۲ - مراحل و مراتبی که قبل از واردات بایستی توسط وارد کننده کالا انجام پذیرد.

- ۱- رعایت کامل قانون مقررات صادرات و واردات و آئین نامه اجرایی آن .
- ۲- رعایت الزامات قانون بودجه سنواتی که در ابتدای هر سال ابلاغ می گردد.
- ۳- اخذ مجوزهای قانونی لازم از وزارتخانه ها و مراجع ذی ربط با توجه به قانون مقررات صادرات و واردات و آئین نامه اجرایی آن
- ۴- تکمیل فرم ثبت سفارش
- ۵- انجام تشریفات مناقصه و یا اخذ و ارائه مجوز ترک تشریفات مناقصه برای خریدهای دولتی بیش از معادل یک میلیون دلار در موارد لزوم
- ۶- اخذ مجوز از سازمان حمل و نقل و پایانه های کشور برای کالاهایی که با ناوگانهای خارجی حمل و وارد می شوند. (با منظور داشتن مراتب مندرج در بخش دوم حمل و نقل ، بیمه و بازرسی) .
- ۷- اخذ بیمه نامه (طبق مقررات در بخش دوم (حمل و نقل ، بیمه و بازرسی) .
- ۸- دارا بودن کارت بازرگانی معتبر یا مجوزهای موردی صادرات توسط وزارت بازرگانی باستثنای اعتبارات صرفا خدماتی (شامل بخش گردشگری) .

۹- انجام ثبت سفارش نزد وزارت بازرگانی (اداره کل دفتر ثبت سفارشات و نظارت بر مبادلات بازرگانی)

۹-۱- کالاهای زیر از تشریفات ثبت سفارش نزد وزارت بازرگانی معاف می باشند:

۹-۱-۱- کالاهای وارداتی از طریق پست به میزانی که قانون مقررات صادرات و واردات تعیین کرده است.

۹-۱-۲- کالاهای همراه مسافر به میزانی که قانون مقررات صادرات و واردات تعیین نموده است.

۹-۱-۳- کالاهای نمونه تجاری و تولیدی به مقداری که قانون مقررات صادرات و واردات تعیین نموده است.

۹-۱-۴- کتب و نشریات خارجی و نیز کتب و نشریات علمی که بصورت دیسک , CD و .... وارد می گردد.

۹-۱-۵- کالاهای اهدایی موضوع بند ۹ ماده ۳۷ قانون امور گمرکی به شرط تجاری نبودن فقط از لحاظ احراز انطباق با قانون مربوطه منوط به بررسی وزارت بازرگانی خواهد بود لکن با توجه به مقادیر تبصره ذیل بند ۲۰ ماده ۳۷ قانون مذکور نیاز به مجوزهای ورود مقرر توسط دولت را نخواهد داشت.

۹-۱-۶- واردات کالا توسط ایرانیان شاغل در خارج از کشور از طریق ثبت سفارش خاص و با هماهنگی وزارتین بازرگانی و کار و امور اجتماعی انجام خواهد شد.

۹-۱-۷- سایر کالاهائیکه بموجب قوانین از انجام طی مراحل ثبت سفارش معاف بوده و یا می گردند.

۹-۲- بررسی قیمت جهت ثبت سفارش :

در صورتیکه بررسی قیمت کالاهای وارداتی در مراحل سفارش ضرورت پیدا کند، متقاضی بررسی قیمت می تواند از نظر کارشناسان یا سوابق گمرک براساس قانون امور گمرکی و آئین نامه اجرایی آن استفاده نماید . (ماده شماره ۳۰ آیین نامه اجرایی قانون گمرک)

۹-۳- واردکنندگان کالاهای مختلف اعم از دولتی و غیر دولتی جهت اخذ مجوز ورود و ثبت سفارش باید منحصرأ به وزارت بازرگانی مراجعه نمایند . (ماده شماره ۸ قانون واردات و صادرات)

۱-۲-۳- واردات کالا از طریق گشایش اعتبار اسنادی :

- طبق بخشنامه بانک مرکزی در خصوص ابلاغ مقررات ارزی ، واردات کالا و خدمات ، حمل و نقل ، بیمه و بازرسی مراحل واردات کالا از طریق گشایش اعتبار اسنادی به شرح زیر است:
— وارد کننده کالا تقاضای گشایش اعتبار اسنادی به همراه فرم ثبت سفارش را که به تایید اداره کل ثبت سفارشات و نظارت بر مبادلات بازرگانی - وزارت بازرگانی رسیده و دارای اعتبار باشد را به بانک مورد نظر خود در داخل کشور ارائه می نماید.

• ضوابط و مقرراتی که بانک گشایش دهنده اعتبار اسنادی بعمل خواهد آورد:

- ۱- کنترل مفاد تقاضای وارد کننده و اعتبار مهر ثبت سفارش وزارت بازرگانی
- ۲- اخذ حق ثبت سفارش
به استناد ماده ۵ قانون وصول مالیات مقطوع از بعضی از کالاها و خدمات مصوب ۱۳۶۶/۳/۲۶ و اصلاحات بعدی اخذ حق ثبت سفارش از واردات بعضی از کالاهای بشرحی که در قانون بودجه سنواتی تعیین شده ، الزامی می باشد. مبنای دریافت حق ثبت سفارش در همه موارد عبارتست از ارزش CIF (بهای خرید کالا از مبدا به اضافه هزینه بیمه و حمل و نقل و باربندی) کالا .
- ۳- تامین وجه اعتبار اسنادی
گشایش اعتبار اسنادی با دریافت هم ارز ریالی و فروش ارز ، ارز متقاضی (۱) و یا تلفیقی از دو روش با هر نسبتی با رعایت قانون مقررات مربوطه امکانپذیر است.
(۱) ارز متقاضی وجوهی است که بموجب مقررات ارزی از طریق سیستم بانکی کشور وارد و براین اساس اشخاص متقاضی مالکیت آن را دارا می باشند.
- ۴- کنترل بیمه نامه کالای وارداتی
با رعایت مقررات مربوط به "حمل و نقل ، بیمه و بازرسی "
- ۵- اخذ تعهد از وارد کننده مبنی بر ارائه اصل پروانه گمرکی ترخیص قطعی کالا
اخذ تعهد نامه کتبی از وارد کننده مبنی بر واریز و ترخیص و ارائه اصل پروانه گمرکی ترخیص قطعی کالا مطابق با اسناد معامله شده از نظر کمی و کیفی و ارزش اسناد طبق فرم های مخصوص در بانک.

تبصره ۱- اصل پروانه سبز گمرکی پس از انطباق با شرایط کمی و کیفی اعتبار و اسناد واسله و ممه‌ور شدن به مهر بانک می بایست به وارد کننده مسترد گردد و تصویر آن در سوابق اعتبار اسنادی دربانک ضبط می گردد.

برای آن قسمت از اعتبارات اسنادی که بصورت ارز متقاضی تامین می گردد نیازی به اخذ تعهد نامه نمی باشد.

۶- اخذ کارمزد خدمات بانکی

بانکهای عامل انواع خدمات بانکی خود را در قبال دریافت کار مزد ارائه می نمایند.

۸- تعیین سررسید اعتبارات اسنادی

تعیین سررسید اعتبارات اسنادی با درخواست وارد کننده با توجه به اعتبار مشتری حداکثر تا ۱۸ ماه بلامانع است.

تبصره - در مواردی که به استناد پروفرما یا قرارداد کالای موضوع اعتبارات اسنادی نیاز به دوره ساخت دارد با تشخیص بانک گشایش کننده سررسید اعتبار اسناد متناسب با دوره ساخت و حمل کالا مشخص خواهد شد.

۹- تمدید سررسید اعتبارات اسنادی گشایش شده

تمدید سررسید اعتبارات اسنادی گشایش شده با نرخ روز , گواهی سپرده ارزی و یا واریزنامه (خریداری از بورس و یا ارز تخصیصی) , ارز حاصل از صادرات متقاضی , ارز توافقی و ارز متقاضی منوط به درخواست متقاضی و قبول بانک مربوطه بلامانع است.

۱-۲-۴- رعایت دستورالعمل استاندارد در خصوص واردات کالا

وارد کننده می بایست قبل از خرید کالا و واردات آن از قوانین مربوط به استاندارد کالاهای مرود نظر اطمینان حاصل نماید و موارد مربوطه را رعایت نماید تا در هنگام ترخیص کالا با مشکلی مواجه نگردد.

۱-۲-۴-۱ - دستورالعمل مؤسسه استاندارد در خصوص نحوه واردات کالاهای مشمول رعایت ضوابط

فنی

به منظور فراهم نمودن تسهیلات بیشتر برای واردکنندگان کالا , حمایت از حقوق عمومی (مصرف کنندگان) از لحاظ بهداشتی , ایمنی و ضوابط زیست محیطی و حمایت از حقوق تولید کنندگان

داخلی در مقابل تخریب بازار و رقابت نامطلوب از طریق ورود کالاهای با کیفیت نازل به کشور، آخرین اصلاحات و اقدامات به شرح ذیل جهت استحضار و ابلاغ به مبادی ذیربط اعلام می گردد:

- خریدار (واردکننده کالا) موظف است با کمک فروشنده کالا، استاندارد و شماره مربوطه و مشخصات فنی مورد قبول موسسه را جهت درج در اوراق ثبت سفارش، پروفرما و اسناد اعتبار (L/C) تعیین و مسئولیت صحت آن را بپذیرد.
- خریدار (وارد کننده کالا) موظف است قبل از گشایش اعتبار در بانک یا یکی از شرکت های بازرسی بین المللی تایید صلاحیت شده وارد مذاکره شده و نام او را جهت بازرسی کالا در مبدا خرید کالا در اسناد اعتبار (L/C) ذکر و درج نماید.
- اداره ثبت سفارش کالا تنها پس از درج شماره استاندارد یا مشخصات فنی در اوراق ثبت سفارش و ثبت آماری توسط خریدار نسبت به تطبیق آن با جدول استانداردها و مشخصات فنی مورد قبول موسسه، ثبت سفارش کالا و ممهور نمودن اوراق اقدام فرمایند.
- بانک عامل با عنایت به شماره ((استاندارد و یا مشخصات فنی)) مندرج در اوراق ثبت سفارش نسبت به درج شماره استاندارد یا مشخصات فنی و نیز درج نام یک شرکت بازرسی بین المللی مورد نظر خریدار کالا اقدام و آنگاه نسبت به گشایش اعتبار اقدام می نماید.
- بانک کارگزار نسبت به پرداخت وجه به فروشنده پس از دریافت نسخه اصلی گواهی بازرسی کالا صادره توسط شرکت بازرسی بین المللی منتخب و مندرج در (L/C) که در مبدا و قبل از تاریخ حمل کالا صادر شده باشد اقدام خواهند کرد.
- شرکت های بازرسی موظفند نسخه دوم و اصلی گواهی بازرسی صادره در مبدا را (به انضمام کلیه اسناد و مدارک لازم) به خریدار کالا جهت ارایه به اداره کل استاندارد و تحقیقات صنعتی استان مربوطه تسلیم نمایند.
- خریدار کالا می تواند با ارایه گواهی بازرسی به همراه اسناد و مدارک مورد نیاز به اداره کل استاندارد و تحقیقات صنعتی استان مربوطه مراجعه و گواهی ترخیص کالا را حتی قبل از رسیدن کالا به گمرک اخذ نماید تا بتواند بمحض ورود کالا به گمرک بلافاصله نسبت به ترخیص کالا اقدام نماید.

۱-۳- مراحل انجام کار بعد از واردات و ترخیص کالا

پس از طی مراحل پیش از واردات و حمل کالای خریداری شده، وارد کننده می تواند کالای خود را به داخل مرزهای کشور حمل و از طریق یکی از گمرکات ورودی مراحل ترخیص کالا را انجام دهد بدین منظور آشنایی کلی با مفاهیم و تعاریف و همچنین قوانین و مقررات مربوطه برای سرمایه گذارانی که قصد ورود تاسیسات و تجهیزات مربوط به زیرساختهای بخش گردشگری می تواند مفید واقع شود.

تشریفات ورود و صدور کالا

انجام تشریفات ترخیص کالاهای وارداتی و همچنین صدور کالا از کشور براساس قانون امور گمرکی و آئین نامه اجرائی آن منوط به تنظیم اظهار نامه گمرکی و تسلیم آن به گمرک می باشد. اظهار کننده موظف است اسناد لازم را از قبیل سیاهه خرید، گواهی مبدأ، اسناد بانکی و سایر مجوزهای مورد نیاز که مقررات و قوانین مربوطه تعیین نموده است به اظهارنامه منضم نماید. براساس قانون مقررات صادرات و واردات کالاهای صادراتی و وارداتی به سه گروه زیر تقسیم گردیده است:

- ۱- کالای مجاز : کالایی است که صدور یا ورود آن با رعایت ضوابط نیاز به کسب مجوز ندارد.
- ۲- کالای مشروط : کالایی است که صدور یا ورود آن با کسب مجوزهای مربوطه امکان پذیر می شود.
- ۳- کالای ممنوع : کالایی است که صدور یا ورود آن به موجب شرع مقدس اسلام و یا به موجب قانون ممنوع می باشد.

کالایی که برای ورود یا صدور آن اظهارنامه گمرکی تسلیم گمرک گردیده است، به لحاظ انطباق با مندرجات اظهارنامه و اسناد و مدارک و قوانین مربوطه مورد بررسی قرار می گیرد. و چنانچه مغایرتی وجود نداشته باشد نسبت به صدور پروانه گمرکی و ترخیص آن اقدام می گردد

تعاریف و مفاهیم:

در ماده شماره ۲ قانون و مقررات گمرکی اصطلاحات زیر در معانی مربوطه بکار رفته است:

الف - حقوق گمرکی :

کالاهای وارداتی موضوع بند «الف» ماده ۲ قانون امورگمرکی مصوب ۱۳۵۰ به میزان مذکور در جدول تعرفه گمرکی مندرج در ضمیمه این قانون که براساس نظام هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا تنظیم شده است تعیین میگردد.

ب- سود بازرگانی:

وجهی است که براساس قانون انحصار تجارت خارجی به موجب تصویبنامه هیئت وزیران برقرار میگردد.

ج - هزینه های گمرکی:

وجهی است که میزان و شرایط آن با تصویب هیأت وزیران برای تخلیه و باربری و بارگیری ، انبارداری ، آزمایش و تعرفه بندی ، بدرقه کالا و خدمات فوق العاده تعیین میشود، ترتیب وصول و نحوه مصرف این وجوه طبق آئین نامه گمرکی تعیین میشود.

د- عوارض :

دریافتی به وسیله گمرک وجهی است که وصول آن طبق مقررات بعهده گمرک واگذار میشود.

ه - منظور از اظهار:

مندرج در این قانون ذکر اوصاف و مشخصات کامل کالا در اظهارنامه تسلیمی به گمرک است به شکلی که با توجه به آن اوصاف و مشخصات کالای اظهار شده مشخص و از غیر آن به نحو روشن متمایز گردد

و- جدول تعرفه :

جدولی که با مشخص شدن سود بازرگانی هر سال یا هر چند سال یکبار برحسب ضرورت توسط وزارت بازرگانی تنظیم و از تصویب دولت می گذرد ، در ابتدا به عنوان فهرست طبقه بندی با ستون حقوق گمرکی به موجب لایحه تقدیم مجلس شده یا می شود ، و همان متن تصویب می شود ،

ز - ارزش گمرکی :

عبارتست از بهای سیف (بهای خرید کالا در مبدأ به اضافه هزینه بیمه و حمل و نقل و باربندی) و کلیه هزینه های مربوط به افتتاح اعتبار یا واریز بروات و همچنین حق استفاده از امتیاز نقشه ، مدل و علامت بازرگانی و سایر حقوق مشابه مربوط به کالا و سایر هزینه هائی که به آن کالا تا ورود به اولین

دفتر گمرکی تعلق می گیرد که از روی سیاهه خرید یا سایر اسناد تسلیمی صاحب کالا تعیین و براساس نرخ ارز و برابری های اعلام شده از طرف بانک مرکزی ایران در روز تسلیم اظهارنامه خواهد بود.

- کالاهای صادراتی از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف هستند لکن مشمول پرداخت هزینه های تخلیه و بارگیری و انبار داری می باشند. طبقه بندی کالاهای وارداتی و صادراتی براساس تعرفه " سیستم هماهنگ توصیف و کد گذاری کالا " انجام می گیرد. به کالای وارداتی حقوق گمرکی و سود بازرگانی تعلق می گیرد که میزان آن به موجب قانون مقررات صادرات و واردات ، تعیین می گردد مبنای پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی " ارزش گمرکی " کالا می باشد.

نحوه تعیین ارزش کالا در گمرک

طبق قانون امور گمرکی مصوب خرداد ماه ۱۳۵۰ ارزشگذاری کالای تجاری در گمرک به عهده گمرک می باشد و هنگام ورود کالا به گمرک چنانچه ارزش کالای وارده کمتر از ارزش معاملاتی واقعی آن اظهار شده باشد گمرک باید با استفاده از مواد قانونی ارزشگذاری گمرکی و جزئیات مربوط به آن بر اساس مواد ۱۰، ۱۱ و ۱۲ قانون امور گمرکی و ماده ۱۲۱ آیین نامه اجرایی آن ملاک عمل گمرک ج.ا.ایران می باشد.

مبنای تعیین ارزش گمرکی کالای ورودی

طبق ماده ۱۰ قانون امور گمرکی ارزش کالی ورودی در گمرک در همه موارد عبارت است از بهای CIF (بهای خرید کالا در مبدا به اضافه هزینه بیمه و حمل و نقل و باربندی) و کلیه هزینه های مربوط به افتتاح واریز بروات و همچنین حق استفاده از امتیاز نقشه، مدل و علامت بازرگانی و سایر حقوق مشابه مربوط به کالا و سایر هزینه هایی که به آن کالا تا ورود به اولین دفتر گمرکی تعلق می گیرد که از روی سیاهه خرید یا سایر اسناد تسلیمی صاحب کالا تعیین و بر اساس نرخ ارز و برابری های اعلام شده از طرف بانک مرکزی ایران در روز تسلیم اظهارنامه خواهد بود. همچنین طبق ماده ۱۲ همان قانون در صورتی که ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ کتبی نظر گمرک (ارزش تعیین شده از طرف گمرک) به صاحب کالا مورد اعتراض قرار نگیرد، قطعی است و در صورت اعتراض، رسیدگی به آن در صلاحیت کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی خواهد بود.

- وجوهی که تحت عناوین حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض با رعایت مقررات این قانون تعیین میشود بوسیله گمرک به ریال وصول خواهد شد (ماده ۳ قانون و مقررات امور گمرکی)

- از کالایی که برای تعمیر یا تکمیل به طور موقت به خارج از کشور صادر شود در موقع برگشت به ایران فقط معادل ۱۵ درصد ارزش کارهای انجام شده به عنوان حقوق گمرکی دریافت میگردد، مگر اینکه حقوق گمرکی آن کالا از روی ارزش تعیین شده و نرخ آن کمتر از ۱۵ درصد بوده یا از حقوق گمرکی بخشوده باشد که در این صورت برحسب مورد حقوق گمرکی آن به نرخهای مقرر از ارزش کارهای نامبرده دریافت یا بخشوده خواهد شد. (ماده ۴ قانون و مقررات امور گمرکی)

- در مورد کالایی که بدون ابراز سیاهه خرید به گمرک اظهار شود و یا ارزش مندرج در سیاهه خرید به نظر گمرک نامتناسب * باشد گمرک باید ارزش کالا را براساس ارزش کالای صادراتی * مثل * یا مشابه * در کشور مبدأ * همزمان با تاریخ خرید یا براساس فهرست قیمت‌های فروش همان کالا در کشور مبدأ منهای تخفیف یا جواز صادراتی عادلانه تعیین کند. در صورتیکه به اطلاعات فوق دسترسی نباشد گمرک ارزش عمده فروشی همان نوع کالا یا مشابه آن را با توجه به کشور مبدأ در بازار داخلی در زمان ترخیص منهای حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض و سایر هزینه های بعد از ورود و همچنین سود عادلانه تشخیص و آن را بعنوان ارزش کالا مأخذ احتساب حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هزینه های گمرکی و عوارض قرار خواهد داد (ماده ۱۱ قانون و مقررات امور گمرکی)

- حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض مذکور و ماده ۲ قانون امور گمرکی فقط از واردات قطعی دریافت می‌شود و منظور از واردات قطعی به کشور کالایی است که برای مصرف در داخل کشور اظهار و از گمرک مرخص می‌شود (ماده شماره ۱ آیین نامه اجرایی قانون و مقررات گمرکی)

- خروج کالای ورودی از گمرک مستلزم انجام تشریفات یکی از عناوین پنجگانه مذکور در ماده ۱۹ قانون امور گمرکی (۱. ورود قطعی ۲. ورود موقت ۳. اعاده به خارج از کشور (مرجوعی) ۴. ترانزیت خارجی ۵. ترانزیت داخلی) می باشد (ماده شماره ۹۳ آیین نامه اجرایی قانون گمرک)

- طبق تعریف حق عملکرد و شرایط عمومی حق عملکردی در گمرک ، در صورت تمایل، وارد کننده کالا می تواند برای انجام امورات مربوط به ترخیص کالا ، حق عملکرد تعیین نماید. طبق قوانین و مقررات گمرکی حق العمل کار در گمرک به شخصی (اعم از حقیقی یا حقوقی) اطلاق میشود که تشریفات گمرکی کالای متعلق به شخص دیگری را به وکالت از طرف آن شخص در گمرک انجام .

- واردات کالا از طریق پست : (ماده ۳۹ آیین نامه اجرایی قانون گمرکی):

ترخیص کالاهایی که از طریق پست وارد میشود به استثنای اقلامی که ورود آنها شرعاً یا قانوناً ممنوع است مشروط بر آنکه جنبه تجاری پیدا نکند تا ۵۰ دلار بنام هر نفر بدون پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی ، بدون مطالبه کارت بازرگانی و مجوزهای مقرر در جدول مقررات صادرات واردات ، بلامانع است. در صورتیکه ورود کالا از این طریق بصورت یک جریان تجاری درآید یا مشکلات دیگری را برای کشور ایجاد کند وزارت بازرگانی می تواند با هماهنگی وزارت پست و تلگراف و تلفن فهرست کالاهای مذکور را برای جلوگیری از ترخیص به گمرک اعلام نماید.

فصل دوم:

قانون و مقررات مربوط به ورود و خروج مسافر

در حوزه مرک

الف - مسافران خروجی

مسافران خروجی اعم از اینکه ایرانی باشند یا خارجی می توانند علاوه بر وسایل سفر و لوازم شخصی ، کالاهای ایرانی به هرمیزان و کالای غیر ایرانی تا سقف مقرر در آئین نامه مسافران ورودی را همراه ببرند مشروط بر آنکه هر دو گروه کالا جنبه تجاری پیدا نکند .

• اشیاء عتیقه و کتب خطی ممنوع است .

• اتباع خارجی که بطور رسمی در ایران به کار یا تحصیل اشتغال دارند در پایان کار یا تحصیل می توانند لوازم منزل خود را در حد متعارف بدون ارائه مجوز یا کارت بازرگانی از کشور خارج نمایند .

• خشکبار

• خروج انواع خشکبار به همراه مسافر ، به مقداری که جنبه تجاری نداشته باشد ، بلامانع است . حداکثر مقدار مجاز پسته برای خروج به ازای هر گذرنامه ۱۰ کیلوگرم و زعفران به ازای هر گذرنامه ۱۰۰ گرم می باشد .

• محدودیت های فوق شامل جهانگردانی که دارای گذرنامه خارجی می باشند ، نمی شود .

• خروج پسته ، مغز پسته ، خشکبار ، زعفران برای مسافران به عتبات عالیات و سایر اماکن مقدسه ممنوع است . فرش و گلیم

• خروج فرش دستباف به همراه مسافر تا سقف ۲۰ متر مربع مجاز بوده و محدودیتی از نظر تعداد قطعات فرش همراه مسافر در سقف متراژ ذکر شده وجود نخواهد داشت .

• خروج فرش همراه مسافر علاوه بر مرزهای هوایی از مرزهای زمینی و دریایی نیز مجاز می باشد . خروج فرشهای نفیس و سایر اشیایی که دارای ارزشهای تاریخی و میراث فرهنگی هستند به همراه مسافر ممنوع است .

• خروج فرش همراه مسافر به مقصد کشورهای زیارتی عراق ، سوریه و عربستان سعودی ممنوع می باشد .

• ارز همراه مسافر

• ورود ارز به کشور به هر میزان آزاد می باشد . بدیهی است مسافرین ورودی باید ارز همراه خود را با تسلیم اظهارنامه ارزی به شعب بانک ملی مستقر در مبادی ورودی اظهار و گواهی دریافت نمایند .

• به موجب مقررات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران خروج وجه نقد حداکثر بمبلغ ۵۰۰۰ دلار (ویا معادل آن به ارزهای دیگر) توسط هر مسافر بلامانع می باشد .

• خروج وجه نقد بیش از سقف تعیین شده موقوف به ارائه اظهارنامه ارزی و یا اعلامیه بانکی مربوط (و یا هر سند بانکی که مبین پرداخت وجه بصورت اسکناس از محل حساب ارزی یا فروش ارز باشد) توسط مسافر خواهد بود .

• خروج نقدی ارز در قالب چک و یا چک های مسافری بانکی بلامانع می باشد .

• میزان خروج و ورود ریال ایرانی همراه مسافر حداکثر پانصد هزار ریال (۵۰۰،۰۰۰) می باشد .

• طلا و نقره

• ورود زیور آلات طلای همراه مسافر از قبیل گردنبند ، دستبند ، گوشواره ، انگشتری ، النگو ، ساعت و غیره در حد متعارف و برای مصارف شخصی بصورت واحد مجاز بوده و ورود مازاد بر آن منوط به کسب اجازه قبلی از بانک مرکزی می باشد .

• خروج زیور آلات شخصی همراه مسافر ، حداکثر تا میزان ۱۵۰ گرم از انواع مصنوعات طلا مجاز خواهد بود

• خروج مصنوعات و ظروف نقره بعنوان هدیه و سوغات توسط مسافر حداکثر تا میزان ۳ کیلوگرم مجاز می باشد مشروط بر اینکه اشیاء مذکور از زمره آثار فرهنگی و تاریخی محسوب نگردد .

• آثار هنری و اشیای عتیقه

• خروج اشیای عتیقه ، آثار هنری اصیل ، کتابهای خطی و چاپ سنگی ، قطعات خوشنویسی شده ، اوراق مینیاتور ، انواع سکه های گرانبها و هر نوع اشیای تاریخی و میراث فرهنگی ممنوع است .
سلاح و مهمات

• خروج اسلحه و مهمات و تجهیزات نظامی از کشور ممنوع است .

ب - مسافران ورودی

• مسافران ایرانی یا غیر ایرانی که از خارج کشور یا از مناطق آزاد تجاری ، صنعتی به کشور وارد می شوند ، علاوه بر اسباب سفر و اشیای شخصی مستعمل همراه خود که به شرط غیرتجاری بودن از پرداخت پایه حقوق ورودی معاف است ، می توانند در سال یک بار کالا به ارزش حداکثر (۸۰) دلار با

معافیت از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی به شرط غیرتجاری بودن و مازاد بر ارزش مذکور را با پرداخت حقوق گمرکی و دو برابر سود بازرگانی وارد و ترخیص نمایند .

• اسباب سفر و اشیاء شخصی مستعمل همراه مسافر در صورتی که جنبه تجاری نداشته باشد بطور کلی از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف می باشند .

• مواد اولیه و قطعات و لوازم فنی برای واحدهای تولیدی توسط مسافریین قابل ترخیص نمی باشد .

• اسباب سفر و اشیاء شخصی باید همراه مسافر بوده و یا در زمان توقف وی در خارج به مؤسسه حمل و نقل تحویل و به فاصله یک ماه قبل تا یک ماه بعد از ورود مسافر به گمرک برسد .

مقررات واردات ابزار آلات کار همراه کارگران

آلات و افزار دستی مستعمل مربوط به کار و حرفه ایرانیان و خارجیانی که برای اقامت دائم به ایران می آیند مشمول معافیت مسافری بند ۷ ماده ۳۷ قانون امور گمرکی و ماده ۲۲ آیین نامه اجرایی آن می باشند مشروط به اینکه:

الف - اشتغال آن افراد به حرفه و پیشه کار مورد ادعا به تصدیق مقامات کنسولی ایران در کشور محل اقامت قبلی آنان رسیده باشد و در نقاطی که فاقد مقامات کنسولی ایران باشد ارائه گواهی مقامات محلی کفایت می کند .

ب- کالا یک ماه قبل از ورود تا نه ماه بعد از ورود آنان به گمرک برسد .

ج- ماشین آلات و دستگاهها از شمول این مقررات مستثنی بوده و تابع شرایط ورود طبق قانون مقررات صادرات و واردات می باشد .

د- جنبه تجاری نداشته باشد .

مقررات واردات کالاهای همراه ایرانیان مقیم خارج

لوازم خانه و اشیای شخصی مستعمل ایرانیان مقیم خارج اعم از مسافر با گذرنامه عادی ، خدمت و یا سیاسی که مدت اقامت آنان در خارج یک سال یا بیشتر بوده و شش ماه آخر آن متوالی باشد و لوازم خانه و اشیاء مستعمل اتباع خارجه که برای اقامت به ایران وارد می شوند ، مشروط بر اینکه :

الف - لوازم و اشیای مزبور از کشور و محل اقامت مسافر حمل و یکماه قبل تا نه ماه بعد از ورود مسافر به گمرک برسد .

ب - لوازم و اشیای مزبور با وضع و شئون اجتماعی آنان مناسب بوده و جنبه تجاری نداشته باشد .

ج - ظرف مدت پنج سال قبل از آن از چنین معافیتی استفاده نکرده باشند .

د- کارمندان دولت که برای انجام مأموریت یک ساله و یا بیشتر به خارج اعزام می شوند در صورتی که قبل از پایان مأموریت و توقف یک ساله وارد کشور شوند مشمول شرط مدت یکساله توقف مذکور در این بند نخواهند بود .

منظور از اشیاء و لوازم شخصی مذکور در این قانون اشیایی است که عرفاً فقط مورد استفاده صاحب آن قرار گیرد و منظور از لوازم خانه اشیایی است که عرفاً مورد استفاده خانواده صاحب آن اشیاء هنگام اقامت در یک محل باشد . - اتومبیل شخصی، موتورسیکلت و قایق مشمول مقررات فوق الذکر نمی باشد .

• واردات کالاهای همراه مسافران ورودی به کشور که جزو لوازم شخصی آنان و در حد متعارف می باشد به تشخیص گمرک مجاز است .

فهرست کالاهای ورودی مسافران ورودی :

۱ - دستگاههای مورد استفاده در خانه از نوع برقی ، گازی یا نفتی ، اعم از اینکه استفاده از آن موکول به نصب در خانه در یک محل بخصوص باشد یا در مکان ثابتی در خانه جای داده شود یا قابل حمل باشد. ۲- اجزاء و قطعات یدکی و ملزومات دستگاههای موضوع بند یک ۳- اجزاء و قطعات یدکی و ملزومات اتومبیل سواری ، موتورسیکلت و دوچرخه ۴- لوازم سرمیزو خانه داری ۵- لوازم شخصی ، اجزاء و قطعات یدکی و ملزومات آن ۶- ساک و چمدان ۷- البسه ، کیف و کفش ۸- پارچه ۹- مواد غذایی از جمله : ترشی ، شکلات ، تنقلات ، آبمیوه ، نوشابه الکلی ۱۰- لوازم بهداشتی از قبیل : خمیردندان ، مسواک ، عطر، ادکلن و غیره ۱۱- لوازم آرایش و آرایشگری ۱۲- مواد و لوازم تدخین (از نوع مجاز) ۱۳- کامپیوتر دستی یا کیفی و ملزومات آنها ۱۴- لوازم ورزش ۱۵- لوازم التحریر ۱۶- دوچرخه و سه چرخه ۱۷- گل مصنوعی ۱۸- تفنگ بادی ۱۹- فرش ماشینی ۲۰- ابزار دستی ، برقی و غیربرقی ۲۱- روزنامه ، مجله ، کتاب ، تقویم ، آلبوم و سایر محصولات صنعت چاپ ۲۲- اسباب بازی ۲۳- زیور آلات بدلی ۲۴- مودم - فاکس مودم

• براساس قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران ، ورود برخی کالاها و یا صدور آنها به طور

کلی ممنوع است . برخی از این کالاها عبارتند از :

مشروبات الکلی ۲- وسایل قمار ۳- اسلحه سرد و گرم و مواد محترقه و منفجره ۴- مواد مخدر ۵- نشریات ، تصاویر ، فیلم ، عکس و هر کالایی که مغایر شئون مذهب و ملی کشور باشد ۶- هر نوع نوشته مخالف مذهب رسمی کشور و یا مخل نظم و عفت عمومی و شئون ملی ۷- سایر کالاهایی که منع شرعی و قانونی دارند ، و یا ورود و صدور آن به موجب جدول تعرفه گمرکی ممنوع شناخته شده است .

- • یخچال - یخچال فریزر - فریزر - تلویزیون و رادیو ضبط (به استثنای رادیو ضبط پرتابل) از فهرست کالاهای مسافری با معافیت گمرکی حذف گردیده است . این ممنوعیت شامل کالای همراه مسافری عادی مبادی مجاز ورودی و مناطق آزاد تجاری صنعتی است .
- • ترخیص کالاهای موضوع ممنوعیت کالاهای حجیم مذکور در صورتیکه جنبه غیرتجاری داشته باشد بدون استفاده از معافیت و با اخذ حقوق ورودی بلامانع می باشد .
- • ممنوعیت ورود کالاهای مذکور شامل مسافران گذر مرزی و آن دسته از مسافران ورودی که از معافیت مسافری استفاده نمی کنند و در عوض اقدام به خرید از فروشگاههای شاهد در مبادی ورودی کشور می نمایند ، نیز می شود .
- • ورود حیوانات و پرندگان اهلی منوط به ارائه گواهی بهداشت از کشور مبدأ و تأیید سازمان دامپزشکی می باشد و صدور آنها نیز منوط به ارائه گواهی بهداشت از سازمان دامپزشکی خواهد بود .
- • ورود و صدور حیوانات و پرندگان وحشی منوط به ارائه گواهی از سازمان حفاظت محیط زیست خواهد بود .
- • ورود و ترخیص اقلام مخابراتی « تلفن بی سیم و ... » منوط به ارائه مجوز از وزارت پست - تلگراف و تلفن می باشد
- • ورود و ترخیص گیاهان « گل - نهال و ... » و انواع بذر منوط به ارائه مجوز از قرنطینه نباتی می باشد .
- • ورود و ترخیص ماهی زنده منوط به ارائه مجوز وزارت جهاد کشاورزی می باشد .

- صدور پروانه ورود موقت برای اتومبیل های مسافریین وارده به کشور صرفاً برای آن دسته از مسافریین انجام خواهد شد که اولاً مقیم خارج از کشور بوده و ثانیاً شرط شش ماه اقامت متوالی را در کشور مربوطه داشته باشند .
- مسافران خارجی و جهانگردان یا ایرانیان مقیم خارج از کشور که دارای شرایط فوق الذکر می باشند و با خودروی شخصی خود وارد کشور می شوند هرگاه برای آن خودرو جواز عبور از کانونهای جهانگردی کشورهای ملحق به (کارنه دوپاساژ)^۱ در دست داشته باشند و به گمرک ورودی ارائه دهند می توانند متناسب با مهلت ویزا و حداکثر تا سه ماه با توجه به مدت اعتبار جواز عبور بدون الزام به تسلیم اظهارنامه یا تأدیه وجه الضمان به گمرک ، از وسیله نقلیه خود در کشور استفاده کنند و در مدت مزبور چندین بار با وسیله خود از راههای مجاز وارد و خارج شوند .
- ورود موقت خودرو سواری شخصی به همراه مسافر به صورتهای زیر امکان پذیراست :
- خارجیان و ایرانیان مقیم خارج از کشور می توانند با دریافت دفترچه تردد (کارنه دوپاساژ یا تریپتیک) و تطبیق نام دارنده کارنه مندرج روی جلد دفترچه کارنه با وارد کننده خودرو و همچنین تطبیق مشخصات خودرو با مندرجات کارنه از کانونهای اتومبیلرانی کشور مبدأ که برای ایران معتبر بوده - با ملحوظ نمودن مندرجات پشت جلد دفترچه مبنی بر اعتبار آن برای ایران و همچنین عدم قید ایران در مهر بیضی شکل ضرب شده بر روی کارنه - و تاریخ اعتبار آن منقضی نشده باشد (تاریخ انقضای اعتبار روی جلد کارنه قید شده است) ، نسبت به ورود موقت به کشور اقدام کنند .

۱- کارنه دوپاساژ یا ((de passages en douane Carnet)) دفترچه ای است که در قلمرو کلیه کشورهای عضو کنوانسیون گمرکی در مورد ورود موقت وسایط نقلیه شخصی یا به طور کلی بیش از یک کشور کاربرد دارد . گذرنامه ای است برای عبور وسایط نقلیه شخصی . کلیه مطالب به زبان فرانسه تنظیم شده است . - سند به ((Triptyque)) فقط در قلمرو گمرکی یک کشور عضو معتبر است و به زبان کشور محل ورود وسیله نقلیه تنظیم می شود . ۵- سند ((Diptyque)) فقط در قلمرو گمرکی یک کشور عضو معتبر و قابل استفاده است و به دو زبان ملی دو کشور طرف قرارداد و استفاده از دفترچه می باشد . نسخه جداشدنی از دفترچه (papillon) به شیشه جلو وسیله نقلیه نصب می شود

- مدت مجاز اقامت خودروهایی که به صورت ورود موقت به کشور وارد می شوند ۳ ماه خواهد بود و پس از مدت فوق باید از کشور خارج شود. تمدید مهلت های مذکور منوط به موافقت قبلی گمرک ایران خواهد بود.

- خودرهای شخصی که به صورت موقت و برای تردد بیش از ده روز وارد کشور می شوند جهت اخذ پلاک موقت شهرداری پس از اخذ گواهی مربوطه از گمرک مرز ورود باید به اولین واحد شماره گذاری راهنمایی و رانندگی که در گواهی صادره از گمرک مرز ورود مشخص شده، مراجعه نمایند.

- کسانی که به دلایلی موفق به اخذ دفترچه کارنه دوپاساژ یا تریپ تیک نشده اند، می توانند در مرز ورودی با سپرده نقدی و یا ضمانت نامه بانکی یا تضمین بیمه نامه نسبت به اخذ پروانه ورود موقت با رعایت شرایط مقرر (در صورت ایرانی بودن اولاً مقیم خارج باشند و ثانیاً حداقل ۶ ماه اقامت متوالی در خارج از کشور و در مورد خارجیان داشتن ویزای معتبر توریستی) اقدام نمایند. این روش به دلیل طولانی بودن مراحل اداری توصیه نمی شود.

- براساس آئین نامه اجرایی قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۰، علاوه بر کالاهای قابل ورود توسط مسافران و اعمال معافیت های گمرکی، هر جهانگرد می تواند کالاهای مشروح زیر که جنبه تجاری نداشته و عرفاً می تواند همراه داشته باشند به کشور وارد و به هنگام خروج از کشور خارج نماید.

فهرست مشخصات این وسایل در برگه « کالای همراه جهانگرد» در گمرک ثبت می شود:

الف- جواهرات شخصی، یک دستگاه دوربین عکاسی، یک دستگاه دوربین ویدئو یا فیلمبرداری غیر حرفه ای، یک دستگاه دوربین چشمی، یک دستگاه وسیله موسیقی قابل حمل، یک دستگاه رادیو پخش و ضبط قابل حمل، یک دستگاه کامپیوتر شخصی قابل حمل، جعبه وسایل کمکهای اولیه، یک چادر اردویی با وسایل آن، وسایل ورزشی از قبیل وسایل ماهیگیری، قایق تفریحی کوچکتر از ۵/۵ متر، وسایل اسکی معمولی و آبی و راکت و تنیس و وسایل مشابه.

ب- خروج اشیای عتیقه، مسکوکات قدیمی، آثار اصیل فرهنگی، کتب خطی، تابلوهای نقاشی عتیقه و مانند آنها مجاز نیست و ممنوع می باشد

ج- براساس کنوانسیون CTTES خروج ۲۵۰ گرم خاویار ممهور به مهر و پلمپ شرکت مادر تخصصی خدمات کشاورزی و قبض خرید فروشگاه فرودگاه بلامانع است

د- هر جهانگرد خارجی که از کشور خارج می شود می تواند براساس تسهیلات مقرر مسافری ، علاوه بر لوازم شخصی متعارف صنایع دستی یا محصولات مجاز کشور و کتاب و مطبوعات را با حفظ جنبه غیر تجاری آن از کشور خارج نماید .

۳-۳- قوانین گمرکی مربوط به ورود خبرنگاران خارجی

• خبرنگاران رسانه های خارجی هنگام ورود به کشور با ارائه کارت خبرنگاری متعبر می توانند کلیه وسایل و تجهیزات خبری از جمله رایانه دستی ، دوربین عکاسی ، فیلمبرداری ، ضبط و دیگر امکانات مورد نیاز جهت تهیه خبر در عرف بین المللی پس از ثبت در برگه اعلام ورود توسط گمرک را وارد کشور نمایند و در هنگام خروج نیز عیناً این وسایل را خارج کنند .

• خبرنگاران می توانند وسایل مخابراتی از جمله تجهیزات ماهواره ای بی سیم ، تلفن و دیگر وسایل مرتبط همراه خود را نیز با اخذ مجوز از سوی اداره مخابرات به صورت ورود موقت وارد کشور نمایند.

• خبرنگاران با اخذ دفترچه کارنه دوپاساژ (تریپ تیک) و یا اخذ پروانه ورود موقت می توانند خودروهای خود را وارد و پس از انجام مأموریت از کشور خارج کنند .

مقررات مربوط به مسافران آسیای میانه

۴-۲- (تجارت چمدانی)

- خروج کالاهای ایرانی به هر میزان به همراه هر تبعه خارجی با رعایت سقف غیرتجاری بدون ارائه کارت بازرگانی و بدون مجوزهای متداول برای صادرات بلامانع می باشد .
- خروج کالاهای یارانه ای و اساسی از شمول مقررات این بند خارج است . همچنین خروج اشیاء عتیقه و کتب خطی و همچنین کالاهایی که صادرات آنها از نظر شرعی و یا قانونی ممنوع است ، مشمول این بند نمی باشد .
- مسافران عازم کشورهای مستقل مشترک المنافع ، در صورتی که بخواهند از مرزهای هوایی خارج شوند جهت سهولت بیشتر می توانند کالاهای همراه خود را از طریق زمینی به مقصد ارسال نمایند .
- ارسال نمونه کالا

- ارسال کالا اعم ساخت داخل یا خارج بعنوان نمونه تجاری ، یا برای آزمایش ، تجزیه ، یا تعمیر در صورتی که حجم تجاری نداشته و از انواع ممنوع صدور شرعی یا قانونی نبوده و از نوع عتیقه نیز نباشد ، بدون مطالبه کارت بازرگانی ، و مجوز صدور بلامانع است و مازاد بر آن با کسب مجوزهای لازم و رعایت مقررات مربوط میسر خواهد بود . در صورتی که خروج کالا از این طریق در رابطه با کالاهایی در مجموع به صورت یک جریان تجاری درآید، وزارت بازرگانی می تواند فهرست آن کالاها را برای جلوگیری از خروج آنها به گمرکات اعلام نماید .

۲-۵- خروج آثار صوتی و آلات موسیقی

- ارسال کلیه آثار صوتی (اعم از CD و نوار) که دارای مجوز تکثیر از مرکز موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می باشند به خارج از کشور و از کلیه مبادی خروجی ، با رعایت کلیه مقررات و ضوابط گمرکی به هر میزان مجاز می باشد .
- در مورد ارسال نوارهای کاست فاقد مجوز تکثیر ، با تشخیص و مجوز ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی بلامانع خواهد بود .
- خروج آثار صوتی و تصویری و رایانه ای و آثار مکتوب شامل کتاب و مطبوعات با رعایت سایر مقررات (تجاری نبودن) از طریق واحدهای پستی به خارج از کشور بدون اظهار نظر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بلامانع است .

۲-۶- خروج محصولات فرهنگی و هنری

- منظور از محصولات فرهنگی و هنری آثار سمعی و بصری ، آثار هنری ، مطبوعات ، نشریات و کلیه مواد تبلیغی و فرهنگی ، هنرهای سنتی و صنایع دستی می باشد .
- خروج کلیه آثار از کشور به صورت محموله پستی ، همراه مسافر با تجاری به استثنای موارد زیر آزاد می باشد :

الف - قرآن مجید که دارای مهر تأیید شورای نظارت بر چاپ و نشر قرآن (وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی) نباشد .

ب- فیلمهای سینمایی ۳۵ میلیمتری .

ج- اصل کلیه کتب خطی قدیمی و چاپ سنگی .

د- آثار هنری و ادوات موسیقی که جزء میراث فرهنگی کشور محسوب می شود .

- نحوه تشخیص و تعیین مصادیق موارد مربوط به بندهای (ج) و (د) براساس قوانین و مقررات مربوط توسط سازمان میراث فرهنگی کشور اعلام می شود .
- خروج موارد ممنوعه و یا تشخیص مواردی که توسط مأموران گمرک و پست مشکوک تلقی می شوند با مجوز مراجعی که توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام می گردد بلامانع خواهد بود .
- خروج محصولات فرهنگی و هنری به صورت تجاری مستلزم رعایت قوانین و مقررات مرتبط می باشد .
- چند نکته مهم
- جاسازی هرگونه کالا و اختفاء آن از دید مأموران گمرک قاچاق تلقی می شود و مشمول مقررات مربوط به قاچاق کالا خواهد بود .
- عدم انطباق کالای همراه مسافر با اظهارنامه گمرکی به منزله اظهار خلاف تلقی شده و تخلف از مقررات گمرکی محسوب می شود .

ماده شماره ۵۷ آیین نامه اجرایی قانون گمرک:

اگر مسافران خارجی که برای مدت کوتاهی به ایران وارد می شوند ، جامه‌دانها و یا بسته‌هایی همراه داشته باشند که در مدت توقف احتیاج به استفاده از آنها نداشته باشند می توانند درخواست نمایند به منظور احتراز از تشریفات بازرسی گمرکی در ورود و خروج در انبار گمرک به امانت قبول شود در اینگونه موارد اگر بسته یا جامدان در فهرست کل بار (مانیفست) قید شده باشد تابع مقررات کالای انتقالی خواهد بود ولی اگر جزو اشیای همراه مسافر بوده و در فهرست کل بار قید نشده باشد در اینصورت برای آنها قبض انبار با ذکر تعداد و وزن محتوی و ارزش ولو تقریبی صادر و به انبار تحویل و در دفتر مخصوص ثبت می شود در این مورد بسته یا جامه‌دان باید از طرف صاحب آن و گمرک با نظارت مأموران مربوط لاک و مهر و به انبار تحویل شود و اگر صاحب کالا نخواهد آن را لاک و مهر نماید باید موضوع را صراحتاً در قبض انبار قید کند . تحویل مجدد بسته‌ها به صاحب آن برای خروج

از کشور در مقابل استرداد قبض انبار مذکور که در ظهر آن ذینفع باید رسید بدهد و به تصدیق مأمور صلاحیتدار گمرک برسد انجام می‌شود مگر اینکه قبض مذکور مفقود شده باشد که در این صورت باید از طرف گمرک احراز شود .

۲-۷- استفاده از کانالهای سبز و قرمز گمرک :

در مبادی ورودی و خروجی گمرک برای سهولت انجام امورات دو کانال تعبیه شده است. کانال سبز و کانال قرمز که در زیر به آنها اشاره خواهد شد.

• کانال سبز

مسافران با شرایط زیر می‌توانند از مسیر کانال سبز عبور نمایند :

الف- هیچیک از کالاهای ممنوعه را همراه نداشته باشند.

ب (اولین سفر در سال جاری بوده و یا در سفرهای قبلی از معافیت مسافری هیچگونه استفاده ننموده باشد).

ج (کالای همراه مسافر جنبه تجاری نداشته باشد و ارزش اقلام نو) غیر مستعمل (آن بیش از 80 دلار برای هر نفر نباشد).

• کانال قرمز

کسانی از مسیر کانال قرمز عبور می‌نمایند که :

۱- بیش از یک بار در سال به خارج از کشور مسافرت نموده باشد.

۲- کالای همراه آنها جنبه تجاری داشته و یا از سقف ارزش قانونی بیشتر باشد.

۳- یا یکی از اقلام ممنوعه را به همراه داشته باشد.

تبصره 1: استفاده از کانال سبز مانع از آن نخواهد شد که گمرک اقدام به بازدید کالا ننماید.

مامورین گمرک می‌توانند بطور اتفاقی مسافری کانال سبز را متوقف و اقدام به بازرسی کالای همراه آنها نمایند. در صورتیکه شرایط عبور کانال سبز را نداشته باشند در این صورت اظهار خلاف بوده و کالای قاچاق تلقی می‌شود.

تبصره 2: در صورتی که مسافر هیچ نوع کالایی همراه نداشته باشد و یا از میزان 80 دلار معافیت خود کالای کمتری داشته باشد برای اینکه دفعات بعد بتواند از معافیت و یا از باقیمانده معافیت خود

استفاده نماید بایستی از کانال قرمز عبور نماید تا توسط مامورین گمرک مراتب در گذرنامه مسافر قید گردد.

تبصره 3: در صورتیکه در گذرنامه مسافر مطلبی مبنی بر استفاده نکردن از معافیت مسافری قید نشده باشد. در حکم استفاده کامل از معافیت مسافری تلقی می‌گردد.

هرگاه گمرک صلاح بداند در مبادی ورودی و یا خروجی از مسافر می‌خواهد اظهارنامه‌ای را که به او ارائه میشود تنظیم و تسلیم دارد تا گمرک براساس اظهار کتبی صاحب کالا) مسافر (به بازدید محموله او اقدام نماید.

در بازرسی لوازم همراه مسافر اگر لوازم موجود با اظهار مسافر مغایرت داشته باشد آن دسته از کالاهایی که اظهار نشده و یا خلاف واقع اظهار شده مشمول مقررات قاچاق خواهد شد.

اگر کانال سبز یا قرمز در گمرک ورودی باشد می‌بایستی از کانال قرمز عبور نماید، چنانچه از معافیت مسافری استفاده نمی‌کند و یا قسمتی از معافیت خود را استفاده می‌نماید در گذرنامه‌اش قید گردد تا بتواند در موقع ترخیص بار فریت خود از معافیت و یا مانده معافیت خود استفاده نماید

فصل سوم

تسهیلات و معافیت‌های گمرکی برای توسعه بخش گردشگری

در حوزه مرک

(مقدماتی)

ماده ۱ - به منظور ترغیب و جذب جهانگردان خارجی در قالب گشتهای سیاحتی به کشور ، سفارتخانه ها و نمایندگان سیاسی جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور موظفند تسهیلات و خدمات صدور رواید سیاسی برای اتباع کشورهای مختلف جهان که دارای مناسبات سیاسی با ایران هستند و به قصد بازدید و سیاحت و زیارت به ایران سفر می کنند را حداکثر ظرف ۱۰ روز فراهم کنند.

ماده ۲ - کلیه مأموران ناظر بر ورود و خروج اتباع بیگانه شامل اداره گذرنامه - گمرک - فرودگاه - راه آهن - بنادر مستقر در مبادی ورود و خروجی مرزها و همچنین شهر موظفند تسهیلات لازم را برای جهانگردان فراهم کنند.

ماده ۳ - سازمان هواپیمایی کشوری ، راه آهن جمهوری اسلامی ایران ، سازمان بنادر کشتیرانی ، شهرداریها ، سازمان پایانه ها و گمرک موظفند محل مناسبی را برای استقرار دفاتر اطلاعات جهانگردی در مبادی ورودی و خروجی و داخل شهرها در اختیار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار دهند.

ماده ۴ - علاوه بر کالاهای قابل ورود توسط مسافران و اعمال معافیتهای گمرکی که براساس ضوابط مصوب تعیین شده است، هر جهانگرد می تواند کالاهای مشروح زیر که جنبه تجاری نداشته و عرفاً می تواند همراه داشته باشد به کشور وارد کند و به هنگام خروج از کشور خارج نماید ، فهرست این وسایل در برگه "کالای همراه جهانگرد" در گمرک ثبت می شود.

جواهرات شخصی - یک عدد دوربین عکاسی - یک عدد دوربین ویدئو یا فیلمبرداری غیرحرفه ای - یک عدد دوربین چشمی - یک دستگاه وسیله موسیقی قابل حمل - یک دستگاه رادیو پخش و ضبط قابل حمل - یک دستگاه کامپیوتر شخصی قابل حمل - جعبه وسایل کمکهای اولیه - یک چارد اردویی با وسایل آن - وسایل ورزشی از قبیل ماهیگیری ، قایق تفریحی کوچکتر از ۵/۵ متر، وسایل اسکی معمولی و آبی ، راکت تنیس و وسایل مشابه .

تبصره - ورود تفنگهای شکاری براساس آئین نامه ای خواهد بود که جداگانه تهیه و به هیأت دولت ارائه می شود.

ماده ۵ - مسافران خارجی و جهانگردان یا ایرانیان مقیم خارج از کشور که با خودروی شخصی خود وارد کشور می شوند ، هرگاه برای آن خودرو جواز عبور از کانونهای جهانگردی کشورهای ملحق به قرارداد گمرکی ورود موقت وسایط نقلیه شخصی سال ۱۹۵۴ منعقد در نیویورک در دست داشته باشند و به گمرک ورودی ارائه دهند می توانند تا سه ماه با توجه به مدت اعتبار جواز بدون الزام به تسلیم اظهارنامه یا تادیه وجه الضمانی به گمرک از وسیله نقلیه خود در کشور استفاده کنند و یا در مدت مزبور چندین بار با وسیله خود از راههای مجاز وارد و خارج شوند.

اداره گمرک می تواند به درخواست متقاضی در صورت داشتن عذر موجه مدت استفاده از وسیله نقلیه در داخل کشور را حداکثر تا پایان مدت اعتبار جواز تمدید کند.

تبصره ۱- استفاده از مزایای این ماده موقوف به این است که جواز عبور دارای سه شرط باشد :

الف - جواز مزبور برای ورود وسیله نقلیه به ایران دارای اعتبار باشد.

ب - مندرجات و اوصاف مذکور در جواز عبور با مشخصات وسیله نقلیه وارده مطابق باشد.

ج - در هیچ یک از قسمتهای مختلف جواز مزبور آثار قلم خوردگی یا حک و اصلاح وجود نداشته باشد مگر اینکه کانون صادرکننده جواز ، اصلاحی را که بعمل آمده با مهر و امضاء خود گواهی کرده باشد.

تبصره ۲- ایرانیان مقیم خارج از کشور به شرطی می توانند از مقررات این ماده استفاده کنند که قبل از ورود به ایران شش ماه متوالی یا بیشتر در خارج اقامت داشته باشند.

ماده ۶- هر جهانگرد هنگام خروج از کشور می تواند علاوه بر لوازم شخصی ، یک قالی یا قالیچه تا حداکثر ۳ مترمربع ، صنایع دستی ، آلات موسیقی ایرانی و سایر کالاهای ایرانی را در حدی که جنبه تجاری نداشته باشد از کشور خارج کند.

تبصره ۱- خروج اشیای عتیقه ، مسکوکات قدیمی ، آثار اصیل فرهنگی ، کتب خطی ، تابلوهای نقاشی عتیقه و مانند آنها مجاز نیست .

تبصره ۲ - خروج سه کیلو خاویار ممهور به مهر و با پلمپ شرکت شیلات و قبض خرید فروشگاههای شیلات فرودگاه بلامانع است.

ماده ۷ - جهانگردانی که از ایران عبور می نمایند همچنان تسهیلات گمرکی مذکور در مواد ۱۷۴ و ۱۸۰ آئین نامه اجرائی قانون امور گمرکی برخوردار خواهند بود.

ماده ۸ - گمرک ایران موظف است صندوقهایی را برای نگهداری کالاهای قابل ورود و غیرقابل ورود جهانگردان با اخذ هزینه انبارداری در انبار موقت مرزها تأمین کند. حداکثر مدت نگهداری ۴ ماه است. مقررات و هزینه نگهداری کالاها و بیمه (در صورت تمایل جهانگردان) در پشت قبض رسید درج می شود.

۳-۲- واردات قطعی کالا به صورت بدون انتقال ارز

در ماده ۳۸ آیین نامه قانون امور گمرکی تسهیلاتی برای ورود کالاهایی مورد نیاز تولید در کشور در نظر گرفته شده که با معرفی دستگاه تخصصی ذیربط واردات این نوع کالاها از بدون انتقال ارز امکانپذیر بوده و هیچگونه عوارض گمرکی به آن تعلق نخواهد گرفت:

بند ۱- قطعات یدکی، ابزار برشی، قالب نو یا مستعمل و نمونه کالا (برای تحقیق و کپی برداری) برای واحدهای تولیدی، آموزشی یا تحقیقاتی در صورتیکه جنبه تجاری نداشته باشد راساً بنام واحد تولیدی یا موسسه آموزشی یا تحقیقاتی مربوط قابل ورود و ترخیص است.

بند ۵- کالاهای مورد نیاز پیمانکاران و مشاوران، با تشخیص و موافقت سازمان دولتی ذیربط و موافقت وزارت بازرگانی قابل ورود و ترخیص است.

بند ۸- اجزا، قطعات و لوازم مورد نیاز برای تعمیر و نگهداری و خدمات پس از فروش دستگاههای خارجی موجود در داخل کشور توسط نمایندگان مجاز، با کسب مجوزهای لازم قابل ترخیص میباشند.

— طبق تبصره ماده ۳۹ قانون امر گمرکی ورود کالاهای فوق (بدون انتقال ارز) از طریق پست نیز امکان پذیر می باشد.

۳-۳- آیین نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی:

در آیین نامه فوق سازمان سرمایه گذاری خارجی مکلف شده است با هماهنگی دستگاههای ذیربط از جمله گمرک تسهیلاتی را برای ورود و خروج کالاها و خدمات سرمایه گذاری خارجی فراهم نماید.

ماده ۲۰ آیین نامه مذکور: از وظایف مرکز خدمات سرمایه گذاری خارجی

بند ۴-۴- انجام هماهنگی های لازم در امور مربوط به سرمایه گذاری های خارجی بعد از صدور مجوز سرمایه گذاری شامل ثبت شرکت مشترک، ثبت سفارش و امور مربوط به ورود و خروج سرمایه ، مسایل گمرکی و مالیاتی و غیره .

ماده ۲۱ آیین نامه مذکور :

ترتیبات مربوط به ورود، ارزشیابی و ثبت سرمایه خارجی اعم از نقدی و غیرنقدی به شرح زیر می باشد:

(مواردی که مربوط به گمرک می باشد)

- ارزشیابی سرمایه غیرنقدی

سرمایه غیرنقدی خارجی شامل موارد مندرج در بندهای ب، ج و د ذیل تعریف سرمایه خارجی در ماده (۱) قانون می باشد که مراحل ورود، ارزشیابی و ثبت آنها به ترتیب زیر است:

۱- در مورد اقلام سرمایه ای غیرنقدی خارجی موضوع بندهای ب و ج فوق (شامل ماشین الات ، تجهیزات ، ابزار و قطعات یدکی ، قطعات منفصله ، مواد اولیه ، افزودنی و کمکی) وزارت بازرگانی ، پس از اعلام موافقت سازمان با ورود اقلام سرمایه ای غیرنقدی خارجی ، نسبت به ثبت سفارش آماری و اعلام مراتب به گمرک ذیربط جهت ارزشیابی و ترخیص اقلام وارده اقدام می نماید.

ارزشیابی گمرک در خصوص بهای اقلام وارده ، به عنوان ارزشیابی قابل قبول تلقی شده و به درخواست سرمایه گذار، مبلغ ارزشیابی مندرج در پروانه ورودی به اضافه هزینه های حمل و نقل و بیمه ، به نام سرمایه گذار خارجی ثبت و از تاریخ ترخیص تحت پوشش قانون قرار می گیرد. در صورت وجود اختلاف بین ارزشیابی گمرک و قیمت مندرج در فهرست تفصیلی مصوب هیئت ، ارزشیابی گمرک ملاک ثبت سرمایه خارجی در سازمان و اداره کل ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی قرار خواهد گرفت.

- گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است ارزشیابی بهای ماشین آلات و تجهیزات دست دوم مربوط به سرمایه گذاری خارجی را به قیمت دست دوم انجام دهد.

منابع:

گمرک جمهوری اسلامی ایران

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

وزارت امور بازرگانی

مجلس شورای اسلامی

مجموعه قوانین و مقررات ارزی

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

وزارت امور دارایی